

Naisten asiantuntemusta ei ole riittävästi hyödynnetty vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa

Naiset maanpuolustustyön osana MPK:ssa

MPK:n keskustuomisto on saanut valmiiksi suunnitelman naisten mahdollisuuksista osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustukseen (NOMKS-suunnitelma). Suunnitelmaa on laadittu vuoden päivät, ja lopullinen versio julkaistiin 25.1.2010.

Naiset ovat toki olleet mukana MPK:n toiminnassa sen alkua ajoista lähtien. Asepalveluksen suorittaneet naiset osallistuvat kaikkeen toimintaan miesten tavoin, ja nyt huolta on kannettu lähinnä asepalvelusta suorittamattomien osallistumismahdollisuudesta.

Toimintaa on ollut huolto- ja tukitehtävissä sekä tietenkin MPK:n kurssilaisina. Naisjärjestöjen isot harjoitukset ovat nekin vakuuttava voimannäyte erilaisesta toimialakoulutuksesta (joukkomuonitus ja -majointi, evakuointi, ensi-apu, kuljetus, pelastuspalvelu ym.).

Naisilla on ammattitaitoa ja asiantuntemusta, jota ei ole hyödynnetty riittävästi vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa. Myös naisten varaaminen, sijoittaminen ja kouluttaminen poikkeusolojen tehtäviin on ollut avointa, mikä vaikuttaa motivaatioon. Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta on parantanut tilannetta.

MPK:ssa suunnitellaan kaikille avointa, nousujohteista varautumisen ja turvallisuuden koulutusohjelmaa, jonka tavoitteena on turvallisuusasioissa valistunut ja osaava kansalainen. Tällainen kokonaisuus soveltuisi erinomaisesti naisten vetovastuulle, ja vuonna 2011 Pirkanmaan piirissäkin on ensimmäinen kotivarautumiseen liittyvä kurssi.

Tavoite naisten nykyistä laajemmasta, tavoitteellisemmasta ja mielekkäämmästä osallistumisesta on tarpeellinen ja tärkeä, mutta ongelmia siihen liittyy.

Surkuhupaisaa ja vaikeaa

Suunnitelma sisältää valitettavasti joitakin huvittavuuksia ja toisaalta seikkoja, joita ei liene mieltetty idea-astetta pitemmälle. Surkuhupaisa on määritelmä siitä, mitä käsitteellä naiset ymmärtävät: "Puhuttaessa naisista termi kattaa kaikki asepalvelusta suorittamattomat henkilöt, sekä naiset että miehet".

Määritelmän mukaan siis armeijan käynyt nainen ei ole enää nainen ja toisaalta asepalvelusta suorittamaton mieshenkilö ei ole

mies. Järkevämpää olisi puhua vain asepalvelusta suorittamattomista, koska siitä tosiasiallisesti on kyse. Määrittely mahdollistaa myös sen, että kaikki naisille ajatellut tehtävät täytetään asepalvelusta suorittamattomilla (biologisen sukupuolen mukaisilla) miehillä. Tämä ei liene suunnitelman laatijoiden tavoite.

Puolustusvoimat ja aluetoimistot joutuvat kiireisen pohdinnan eteen, jos ja kun ne ryhtyvät toteuttamaan suunnitelman tiettyjä kohtia. Ihmetystä tosin herättää, että MPK:n keskustuomiston suunnitelma asettaa vaatimuksia puolustusvoimien sijoittamis- ja koulutusikäntöille. Kenties tämä aloite kannattaisi jättää sotilaiden pohdittavaksi.

Koska kyseessä on asevelvollisuutta suorittamaton joukko, on kiintoisaa nähdä, miten se sijoitetaan osaksi sodan ajan organisaatiota. NOMKS-suunnitelma nimittäin esittää, että puolustusvoimat sijoittaa poikkeusolojen tehtäviin erikoistuneita naisia sodan ajan kokoonpanoihinsa. Toimistokuljetus- ja lääkintätehtävissä näin lienee jo nykyin.

Vuoden 2010 tavoitelause toteaa: "Yhdessä puolustusvoimien kanssa kartoitetaan sellaiset puolustusvoimien sodan ajan tehtävät, joihin asepalvelusta suorittamattomat Suomen kansalaiset voitaisiin sijoittaa". Asialla alkaa olla jo kiire. Suunnitelma jättää muitakin avoimia kysymyksiä. Mitä käytännössä olisi armeijaa käymättömille suunnattu sotilallinen aselajikoulutus?

Tavoitteita ja realismia

Naisten osaamisen hyödyntäminen ja heidän saamansa koulutuksen lisääminen on kiistatta tavoiteltavaa. Pirkanmaalla muun muassa varautumiskoulutuksessa voisi käyttää alalla olevien naisten tietoja, taitoja ja yhteyksiä. Samalla vahvistettaisiin siviilikoulutusta ja luotaisiin pohjaa poikkeus- ja häiriötilojen koulutustarjonnalle, joka tukisi kansalaisten kriisinsietoa.

NOMKS-suunnitelma nimeää tavoitteita jo tälle vuodelle. Puolustusvoimia koskee kaksi kohtaa: 1) naisille osoitetaan mahdollisuus osallistua puolustusvoimien koulutustapahtumien huolto- ja tukitehtäviin sekä 2) naisilla, jotka toimivat harjoituksissa erityisosaamista vaativissa sotilaallista maanpuolustusta tukevissa tehtävissä, on mahdollisuus osallistua puolustusvoimien vapaaehtoisin harjoituksiin.

MPK:n näkökulmasta tämä tarkoittaa naisten kouluttamista siten, että he näissä tehtävissä myös suoriutuvat tehtävän edellyttämäl-

lä tavalla. Osallistumismahdollisuus on kyllä harjoituksissa ollut olemassa MPK:n tukikurssien kautta, mutta naispuolisia osallistujia on näkynyt vähänlaisesti.

MPK:n toimintaa koskee kolme piirien johtoryhmiin asetetaan 20 prosenttia vähemmistönä olevan sukupuolen edustustavoite. Nykyisellään tämä jo toteutuu Pirkanmaalla. Taustalla on ajatus, että naiset voivat sitoutua MPK:n toimintaan ja vaikuttaa sen kehittämiseen ja organisointiin.

Sen sijaan toinen määrällinen vaade ei välttämättä toteudu kovin nopeasti: "KOTU-yksiköiden tehtäviin sitoutuneiden naisten määrä pyritään kohottamaan vähintään 20 prosenttiin kaikista sitoutuneista". Asepalveluksen suorittaneita naisia Pirkanmaan MPK-toiminnassa on paljon, mutta muita naisia ei tavoitemääriin riitä.

Tutustumistilaisuus naisille Parolassa

KOTU-yksiköiden tehtävät jaetaan niihin kuuluvien asiantuntijavaatimusten perusteella. Niinpä mitään edustuksellista naisosastoa ei tule, vaan osaamisvaatimukset ovat tasavertaisia miesten kanssa.

Tekijöitä tarvitaan, ja vain osavia tekijöitä valitaan. Aluksi tämä tarkoittaa, että naisia koulutetaan sekä eri tehtäviin että toimimaan MPK:ssa ja osin puolustusvoimien organisaation yhteydessä. Jo tämän kevään aikana on maaliskuussa kouluttajakurssi ja 8.5. pidetään koulutuspäivä kurssinjohtajille ja väapeleille. Mukaan on siis mahdollista tulla nopeastikin.

Kolmannen tavoitteen mukaan jokaisessa piirissä järjestetään suurimpien harjoitusten yhteydessä naisille kohdistettu tutustumis- ja tiedotustilaisuus. Meillä Pirkanmaalla tällainen on Parolan harjoituksen yhteydessä kesäkuun puolivälissä. Siellä on mahdollisuus nähdä monenlaista aktiiviteettia ja tehtävää. Kurssilaisiksi voi osallistua jokainen. Ilman MPK-kentän tuntemusta ja tarvittavaa osaamista tai määritettyjä pätevyyskriteerejä ei voi toimia kouluttajana tai johtotehtävissä.

Realismia on ajatella, että menee ehkä vuosi tai puolitoista, ennen kuin naiset voivat olla täyspainoisesti mukana MPK:n eri toiminnoissa. Tämäkin aikataulu toteutuu vain siinä tapauksessa, että naiset itse ottavat aktiivisen aloitteen ja ryhtyvät kouluttautumaan. Olen jo avannut keskustelut ja suunnittelut alueemme keskeisten naistoimijoiden kanssa. NOMKS on nyt katsottu. On aika ryhtyä suunnitelmista tekoihin sen mukaan, mitä tarpeet ja edellytykset osoittavat.

Mikko Turunen

Tervehdys "hyvästä ilmapiiristä"

Satakunnan Lennosto on antamassa organisaatiollemme uusia haasteita. Ne ovat suoraa seurausta ilmavoimien kansainvälisen valmiusyksikön evaluoinnin yhteydessä todetuista koulutus-

tarpeista. Kyse on yksittäisen taistelijan perustaidoista, jotka tahtovat tiukkarytmisissä kertausharjoituksissa jäädä taka-alalle, kun yritetään täyttää ne velvoitteet, joita lentotoiminta edellyttää. Termi ICCS – Individual Common Core Skills eli vapaasti suomennettuna yksinkertaisen sotilaan perustaidot – ei todellakaan ole mikään uusi käsite, mutta silloin tällöin ruuti pitää näköjään keksiä uudelleen.

Kiireestä huolimatta perusasiat on hallittava. Niitä ovat henkilökohtaisen ase- ja suoja- varustuksen käyttö eri tilanteissa, ensiapu- ja alkusammutustaidot, toiminta vartiomiehenä ja hyökkäyksen jälkeisissä tilanteissa. Riippumatta yksittäisen sotilaan tehtävästä tukikohdan jokaisen taistelijan on hallittava taitoja on osattava soveltaa omassa tehtävässä ja työpisteessä.

ICCS- kouluttajakoulutus aloitetaan ilmavoimien piirissä

marraskuussa. Jo ensi vuonna toteutettavien tilattujen kurssien ohjelmiin sisällytetään taistelija-

perustaitoihin liittyviä osioita nykyistä enemmän. Lukiessanne tätä lehteä alkaa Kauhavalla lähes 500 hengen harjoitus, missä jatketaan ilmavoimien operatiivisten joukkojen koulutusta nyt Kauhavan tukikohdassa. Merkillepantavaa tässä harjoituksessa on, että puolustusvoimien koulutuspäällikkö eversti **Pertti Laatikainen** on luvannut tulla seuraamaan ta-

Pohjanoteeraus avoimilla kursseilla

Tämä kevät toi nollatuloksen ilmavoimien avoimilla kursseilla. Kevään kuluessa piti järjestää Ilmapuolustus tutuksi -kursseja Tuusulassa ja Turussa sekä edellä mainittu ja valmius-

kurssi Pirkkalassa. Kun osallistujia oli määrällisesti mennessä ilmoittautunut alle kymmenen henkilöä, peruin kurssit.

Syysyä silmällä pitäen tarvit-

sen rekrytointia varten apurin, jonka tehtäviin kuuluu kurssien markkinointi ja valmistelu. Ilmapuolustuspiirillä on varattu määräraha jonkinlaiseen korvaukseen. Halukkaat kyvykkäät voivat vapaasti ilmoittautua haastatteluun. Jo kevään kuluessa pitää aloittaa ennakovalmistelut, jotta syksyllä päästään kouluttamaan väkeä myös avoimilla kursseilla.

Kiitokset Pirkan Kylille ja loistavalle esiintyjäjoukko Siljanpään Marssilaulu-esityksistä. Sain olla läheiseni kanssa seuraamassa sitä täpötydessä Ilmajoki-hallissa Talvisodan päättämispäivän kunniaksi. Kylmiä väreitä kulki niin mukana olleen lotan kuin nuoren reserviläisenkin selkäpiissä. Tuollaista kulttuuria tarvitaan, jotta perinnettä ja tietoa historiastamme saadaan siirrettyä nuoremmille.

Hyvää ja aurinkoista kevättä toivottaa

Matti Soini

Aluepäällikkö

MPK

Ilmapuolustuspiiri

Läntinen koulutusosasto

Vanhan miehen vanha yhdistys...

TAMRU:ssa mitalisadetta

Vanha mies saapui Tamrun toimistoon, esitteli itsensä ja kertoi, että hän oli joutunut ongelmalanteeseen. Hän oli nyt 90-vuotias ja hän oli liittynyt Tampereen Reserviupseeriyhdistyksen sodasta palattuaan joskus 40-luvulla.

Hän oli pitänyt velvoitteenaan aina maksaa Tamrun jäsenmaksun, mutta nyt oli tullut vaikeuksia. Vaimo oli sanonut, että nyt on kyllä jo muiden vuoro vastata maanpuolustuksesta ja repinyt jäsenmaksukuitin. Mikä nyt eteen.

Asiaa pähkäiltiin Tamrun hallituksessa ja asia siirrettiin käsiteltäväksi yhdistyksen kevätkokoukseen. Kaikki päätösehdotukset olivat hallituskeskustelussa romuttuneet taloudellisiin, tapauskohtaisiin tai ikään liittyviin reunaehtoihin.

Itse kevätkokous oli juhlakokous päätellen siitä mitalisadesta, joka alkukahvittelun jälkeen seurasi. Tamrun pronssisia ansiomitalia jaettiin kaksi, hopeisia 18, kultaisia 21, joista soljen kera seitsemän. Tamrun pienoislipun sai Vapaussodan Tampereen Perinneyhdistys, Kunniakilven Tampereen kaupunki. Vuoden upseerina palkittiin **Asser Vuola**, vuoden uurastajana **Antti Rantanen**, molemmat ampumaurheilun parissa tekemästään työstä. Vuoden ideasta palkittiin senioreiden Asevelimaja-projektin vastuuvetäjä

Hopeiset kunniamerkit on jaettu. Kuvassa oikealta vasemmalle puh.joht. Jorma Suonio, Ilkka Mäntyaara, Kari Näriäinen, Jaakko Raanamo, Sampo Viheriälä, Kristiina Autio, Markku Heikkilä, Tuula Laurila, Pentti Lindgren, Tuula Nieminen ja Riitta Sompahokkanen.

Erkki Aaltonen.

Yhdistyksen toimiston katonrajaassa kiertää kunniajäsenen kuvagalleria. Tässä kokouksessa kunniajäsenen joukkoon liitettiin kapteeni **Kai Hjorth**, yliluutnantti **Jussi Virtamo** ja luutnantti **Antti Rantanen**.

Maavoimien Materiaalilaitoksen järjestelmäosaston apulaisosastopäällikkö, evl **Jari Rankila** piti kokouksittomien maavoimien materiaalihankinnoista.

Vapaaehtoisuus maanpuolustustyössä kertoo sen, että toiminta tuottaa mielihyvää. Seitsemän sivua käsittävä toimintakertomus oli osoitus, että toimintaa oli ollut. Kun vielä tilinpäätöskin saatiin

nuijittua pöytään, oli aika siirtyä muihin asioihin.

Kevätkokouksen kanta haluttiin saada yhtiön mitalien maksullisuudesta. Asia jäi taloustoimikunnan pohdittavaksi.

Sitten olikin kokousta eniten puhuttanut Vanhan miehen ongelma, jolla tämä juttu alkoi. Puheen- vuoroja käytettiin yhtä paljon kuin muista asioista yhteensä. Tervä keskustelua oli mukava kuunnella. Parhaan puheenvuoron käytti nuori yliluutnantti **Jari Pöyhönen**. Kuuntelevana kokouksen osanottajana jäi mieleen selkeästi, että kaikki ovat asiasta samaa mieltä.

Teksti: Erkki Aaltonen

Edustuksellista naisosastoa ei tule, vaan osaamisvaatimukset ovat tasavertaisia miesten kanssa.

Vappu Eskola kaivoi esiin aarteen

Naisten käten töitä Sk- ja Lottamuseossa

Aatteellisen vapaaehtoisen maanpuolustustyön innostava uurastaja, lotta ja Tampereen Reserviupseeriyhdistyksen kunniajäsen, pian 90 vuotta täyttävä Vappu Eskola luovutti 16. maaliskuuta arvokkaan, vuosikymmenien ajan hyvin säilytetyn lipun Tampereen Suojeluskunta- ja Lottamuseon kokoelmiin. Vappu Eskola oli 1930-luvun alkuvuosina yhdessä hyvän ystävänsä kanssa ommellut Vaasassa tämän, Isänmaallisen kansanliikkeen paikallisen nuoris-osaston ideoiman lipun.

– Isänmaallisen aatteen innostamaan nuorisotoimintaan osallistuin jo ennen liittymistäni lottajärjestöön 30-luvun puolivälissä. Iloinen tyttöjoukkomme teki Vaasasta Pohjanmaan pitäjien erityisesti Lapuulle ja Kuortaneelle matkoja tilaisuuksiin laulamaan ja esittämään muutakin ohjelmaa, kertoi JP 27:n Pirkanmaan perinneyhdistyksen kevätkokouksessa lipun luovuttanut Vappu Eskola.

Vappu Eskolan isä jääkäriluutnantti Juho Livari Alanko oli palvelellut Saksassa jääkäriinä, sotinut Riianlahdella ja Misse-joella sekä palannut Vaasaan ja vapaussotaan pääjoukon mukana 25.2.1918 sekä taistellut vielä talvi- ja jatkosodassa.

– Paras ystäväni Vaasan nuoris-osastossa oli myös jääkäriin tytär, Viivi Merisalo, jonka isä oli Teuvalla syntynyt, sittemmin jääkärimajuri Johan Edvard Merisalo-Forsman. Ompelutyössä autoin kykyjeni mukaan Viiviä, joka oli taitava käsistään ja toimi sitten Vaasan Puuvillatehtaan taiteellisenä johtajana.

Vappu Eskolan ja hänen tyttärensä **Leena Mikkolan** huolellisesti säilyttämä lippu on pohjaväriiltään musta. Lipun keskellä on sini-musta järjestötunnus sekä harmaa miekka kouristetun käsi-varren kämmenotteessa. Vaasanimen alla on iskulause ”Vartijat valvokaa”.

Jo vuonna 2002 Vappu Eskola lahjoitti tämän luovutetun lipun salon päässä olleen metallisen,

muotoillun kärjen JP 27:n Pirkanmaan perinneyhdistyksen uuden lipun salon kärjeksi. Tämä jääkäriperinnelippu vihittiin Tampereella marraskuussa 2002.

Suuren ryijyn kutomatalkoot

Vappu Eskolan ja monen muun käsityötaitoisen kädentaitoa on esillä Sk-museossa myös isokokoisessa ryijyssä, joka täyttää suuren osan museon eteisaulan seinästä. Eskola oli mukana kutomatalkoissa, kun Tampereen reserviupseerikerhon naisjaosto ryhtyi valmistamaan suurikokoista ”Sammumaton henki” -ryijyä.

Ryijy luovutettiin 1968 kerholle, joka sijoitti sen vanhassa Ratinanlinnassa kahvion seinälle. Kun sitten seurasi Ratinanlinnan omistajanvaihdos ja lopuksi purkaminen, ryijy siirtyi Tampereen NMKY:n varastoon Puisto-Emmaukseen.

NMKY:n puheenjohtaja **Juha Vuorio** ja toimitusjohtaja **Mauri Poussa** luovuttivat ryijyn Siivikkalassa 21.12.1998 kerhon majalle, josta taas sen omistajanvaihdon jälkeen ryijy siirrettiin Väinöläkadulla sijaitsevaan museoon. Pitkän matkan tehtyään arvokas upseerien naisten ahkeroina taideteos palasi silloin viimeinkin kotiin.

Texti ja kuva:
Pekka Ruusukallio

Vaasa-lippua ompelemassa 1930-luvun alkupuolella ollut Vappu Eskola luovutti lipun museon edustajalle Timo Tulosmaalle. Taustalla on reserviupseerien naisjaoston 1968 kutoma ”Sammumaton henki”-ryijy, jota Eskolakin on ollut valmistamassa.

Talvisodan historian oppitunti ruohonjuuritasolla

Nekalan koulun oppilaat saivat 12.3. kuulla, että talvisota loppui päivää vaille 70 vuotta sitten.

Kaksi kuudennen A-luokan poikaa, **Sami Lehtovuori** ja **Julius Peltonen**, katselivat kiinnostuneena uudeksi restauroitua Albert Peltosen sotilasasuista muotokuvaa ja totesivat, että outo mies, mutta oli hienoa kuulla, että koulun rehtori oli ollut varsinainen

sotasankari. Pojista talvisodan päättymisen muistojuhla oli hieno tapahtuma ja he olisivat mielellään kuulleet talvisodasta enemmänkin.

Poikien uteliaisuus oli herännyt, kun juhlassa oli juuri kuultu komeata puhallinmusiikkia. Niin salosta oli saapunut soittamaan Satakunnan sotilassoittokunta musiikkimajuri **Riku Hautasalon** johdolla. Konsertti oli loistava oppitunti puhallinmusiikin saloista ja sai varauksettoman suosion usean sadan oppilaan yleisöltä.

Ohjelma koostui merihätään joutuneesta Mikki-hiirestä komeisiin marssisävelmiin.

Lukiokoulutuksen johtaja TAMRUN puheenjohtaja **Jorma Suonio** kertoi oppilaille sodan lyhyen historiikin avulla, että elämässä on helpompi valita tiensä, kun tuntee menneisyytensä.

Tilaisuuden päätti Jääkärien marssi ja rehtori **Paula Kankaan** kiitokset.

Nekalan koulun johtajaopettaja luutnantti Albert Peltonen oli rintamapalvelukseen lähtiessään

Tampereen reserviupseeriyhdistyksen puheenjohtaja. Hänen sotauransa oli kahden viikon mittainen. Suruviesti rintamalta saapui 15.12.1939.

Aivan varma on, että Albert Peltosen kuva koulun aulan seinällä pysähdyttää ainakin Samin ja Juliuksen useammankin kerran kuvan viereen pohtimaan tapahtunutta. Ehkä sillä on myös merkitystä, kun pojat elämäntiensä valitsevat.

Texti: **Erkki Aaltonen**

Vas. TAMRUN puheenjohtaja Jorma Suonio kertoi oppilaille talvisodasta. Satakunnan sotilassoittokunnan esitys kiinnosti Nekalan koulun oppilaita. Sami Lehtovuori ja Julius Peltonen saivat tietää, että koulun entinen rehtori Albert Peltonen oli sotasankari. Oppilaat kuuntelivat kiinnostuneina niin puhallinmusiikkia kuin historian esitystäkin.

Lapsuuskokemuksia talvisodan evakkomatkaista

Talvisota lapsen silmin

– Tätini ja setäni istuivat kotona kahvilla, kun yhtäkkiä tykin ammus jysähti talon edestä alka-vaan Suomenlahden rantahiekkaan. Talo sijaitsi Kronstadtia vastapäätä ja täti ja setä ymmärsivät heti, että nyt oli sota alkanut. Heille tuli valtava kiire päästä pois hyökkäyksen alta. Setä nosti kisan ulos, kaatoi sille maitoa kuppiin ja sitten he lähtivät juoksemaan tädin kanssa niin lujaa kuin pystyivät, kunnes myöhemmin saavuttivat rautatieaseman ja pääsivät junaan. Talvisodan evakkomatka oli näin alkanut, kuvaili lapsuusmuistojaan Anneli Laine Tampereen Seudun Reserviläisnaiset ry:n kevätkokouksesitelmässään.

Anneli Laine kertoi eloisesti, mitä hänelle oli pikku tyttönä jäänyt mieleen Kuolemajärven pitäjän evakuoimista ja heidän pitkistä evakkomatkaistaan. Hänen äitinsä oli viisaana naisena päättänyt ottaa mukaan vain ne tavarat, joita ei muutoin voisi koskaan saada takaisin. Nämä olivat valokuvat sekä arvokkaimmat hopeat. Lisäksi mukana oli välttämätön eli evästä kaikille viidelle lapselle sekä vaippoja pienimmälle.

– Matkaa tehtiin aina yöllä, jotta vihollinen ei huomaisi evakointiin käytettäviä junia, linjautoja ja laivoja. Missään ei myöskään saanut olla valoja, joten esimerkiksi matkaaminen pimeässä proomussa merellä oli melko pelottava kokemus, Laine totesi.

– Matkanteko oli hyvin hidasta ja välillä asuttiin eri maalaistoiloissa. Junamatka täydessä junassa jatkui Hämeeseen, missä eväät alkoivat matkalaisilla olla jo vähissä, mutta onneksi Lotat jakoivat rautatieasemalla leipää. Loka-kuussa alkanut evakkomatka oli kesken vielä 16. joulukuuta, jolloin totesimme äitini ja sisarusteni kanssa olevamme edelleen samoissa vaatteissa.

– Ihmisille oli evakkoon lähdössä ehkä kaikkein vaikeinta ajautua eroon kodista, tutuista ih-

misistä ja ystävistä. Tunnelma evakkokuljetuksissa olikin hiljainen ja turtunut. Juuri kukaan ei jutellut muille kanssamatustajille.

– Koen, että täytän kunniavelkaani kertomalla evakkoajasta nyt, kun kertojia on jäljellä enää vain vähän. Kerron tarinani mielelläni kaikille, jotka vain ovat siitä kiinnostuneita. Olen käynyt puhumassa muun muassa Martoille ja tänään täällä reserviläisnaisen kevätkokouksessa, Anneli Laine totesi.

Kunniajäseneksi Kaija Vaittänen

Tampereen Seudun Reserviläisnaisen kevätkokous valitsi yhdistyksen uudeksi kunniajäseneksi Kaija Vaittänen. Kaija on pitkäaikaisia jäseniä, joka on 26 vuoden ajan ollut aktiivinen yhdistyksen tehtävissä muun muassa rahastonhoitajana, johtokunnan jäsenenä, varainhankinnassa sekä talkootyössä.

Kaija on sydämellisenä ja valoisana reserviläisnaisena omiaan kantamaan kunniajäsenen arvoa yhdessä kunniapuheenjohtaja Liisa Kärkkäisen kanssa.

Texti ja kuvat:
Sirkku Kirves-Lassila

Kaija Vaittänen on Tampereen Seudun Reserviläisnaisen uusi kunniajäsen.

Anneli Laine kertoi eloisesti pitkistä evakkomatkaistaan.

Tampereen hiippakunnan piispa Matti Revon saarna talvisodan päättymisen 70-vuotisjumalanpalveluksessa Tampereen Tuomiokirkossa 13.3.2010

Kokoavan vai hajottavan hengen voimalla?

Evankeliumi Luuk. 11:14-23

Jeesus ajoi mykästä miehestä pahan hengen. Kun henki oli lähtenyt, mykkä mies alkoi puhua, ja kaikki hämmästyivät. Muutamat kuitenkin sanoivat: "Belsebulin, itsensä pääpahalaisen, avulla hän pahoja henkiä karkottaa." Toiset taas halusivat panna hänet koe-tukselle ja vaativat häneltä merk-kiä taivaasta.

Mutta Jeesus tiesi, mitä heillä oli mielessä, ja sanoi:

"Jokainen valtakunta, joka jakautuu ja taistelee itseään vastaan, tuhoutuu, ja talot sortuvat toinen toisensa päälle. Jos nyt Saatana taistelee itseään vastaan, kuinka sen valtakunta voi pysyä koossa? Tehän sanotte, että minä ajan pahoja henkiä ihmisistä Belsebulin avulla. Mutta jos minä ajan pahoja henkiä ihmisistä Belsebulin avulla, kenen avulla sitten teikäläiset niitä karkottavat? Heistä te saatte itsellenne tuomarit. Jos minä sitä vastoin ajan pahoja henkiä ihmisistä Jumalan sormella, silloinhan Jumalan valtakunta on jo tullut teidän luoksenne.

Kun väkevä mies vartioi linaansa ase kädessä, hänen omaisuutensa on turvassa. Mutta jos toinen vielä väkevämpi hyökkää hänen kimppuunsa ja voittaa hänet, tuo väkevämpi ottaa häneltä aseet ja varusteet, joihin hän luotti, ja jakaa saamansa saaliin. Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan, ja joka ei yhdessä minun kanssani kokoa, se hajottaa."

Sotakokemuksista pysyvät jäljet

Tänä iltana kirkkoon kokoontuneista on monilla omia kokemuksia siitä, miten valtakunta taistelee. Vietämme tänään Talvisodan päättymisen 70-vuotismuistoa. Teillä on erilaisia muistoja seitsemän vuosikymmenen takaa, toisilla sodan varjostaman lapsuuden ja nuoruuden muistoja, mutta joillain myös itse taisteluihin osallistumisen muistoja. Teidän muistonne ovat eläviä, ja ne kulkevat mukana vaikuttamassa yhä siihen, miten suhtaudutte eri

asioihin. Sotakokemukset ovat jättäneet pysyvät jäljet ja tulleet sellaisiksi tekijöiksi, joiden lävitse maailmaa ja sen ilmiöitä katsellaan.

"Valtakunta, joka jakautuu ja taistelee itseään vastaan, tuhoutuu." Sota-ajan kokeneet ymmärtävät, miten tärkeää on yhtenäisyys. Sisäisesti riitainen valtakunta ei kestä ulkopuolisen vihollisen painetta, vaan sortuu omaan valtataisteluunsa. Jeesuksen ope-tuksessa ei kuitenkaan ole kysymys sodan strategiasta eikä yhteiskuntaopista, vaikka hänen ot-tamansa esimerkki iskevyydes-sään puhuu niistäkin. Jeesus vastaa kysymykseen: millä voimalla sinä teet noita suuria tekoja? Ku-ka on antanut sinulle oikeuden antaa syntejä anteeksi, keneltä olet saanut vallan opettaa niin kuin Jumalan äänellä opetetaan? Mistä sinulla on tuo valta paran-taa sairaita ja ajaa pois pahoja henkiä?

Jeesuksen vastustajat olivat varmoja omasta itsestään, mutta he eivät voineet sovittaa kuvaan tuota vierasta opettajaa ja hen-kienmanaajaa. He olisivat tarvinnut häneltä vielä vahvemman ja vakuuttavamman merkin voidakseen uskoa hänen toimivan Juma-lan voimalla. He päättelivät: ellet toimi opetuksessasi samoin kuin me, ellet vaadi samaa kuin me, ellet lupaa samaa kuin me, ellei sinun opetuksessasi Jumala noudata samaa kaavaa kuin meillä, sinulla tuskin on oikeaa henkeä. Sinun on siis oltava itsekkin samo-jen riivaajahenkien vallassa, joita ajat ulos.

Mutta voiko riivaajien päämiehen voimalla ajaa ulos riivaajia? Eikö sellainen merkitsisi sisäistä hajaannusta, ristiriitaa ja sortu-mista? Yhtenäisyyttä tulee vaalia eri hengellä kuin sillä hengellä, joka hajottaa. Jumalan Pyhä Henki johtaa yhteyteen ja sisäiseen eheyteen. Se tapahtuu niin yksityisissä ihmisissä kuin kokonai-sissa valtakunnissa. Erityisen tärkeää on, että se tapahtuu kirkos-sa. Kirkko, joka rukoilee ja elää Hengen johdatuksessa, kulkee kohti yhtenäisyyttä, ei hajaantu-mista.

Kirkossa ääripää etääntyvät toisistaan

Pari päivää sitten käytiin kirkos-samme arkkipiispan vaali. Vaali on jo päätynyt ja toivotamme on-nea ja rukoilemme Jumalan siu-nausta uudelle arkkipiispalle. Tasa-sainen lopputulos kertoo, että kummallakin ehdokkaalla oli us-kolliset kannattajansa. Äänestys-aktiivisuus nousi hieman toiselle kierrokselle tullessa. Vaikka moni ensimmäisellä kierroksella ääniä saanut ehdokas oli nyt pois-sa, innostuivat yhä useammat va-litsijat käyttämään äänioikeut-taan. Moni lähti siis äänestämään nimenomaan jompaakumpaa eh-dokasta vastaan. Tämä voi viitata siihen, että kirkossa näkemysten ääripää etääntyvät toisistaan. Sellainen ennustaa valtakunnan riitautumista itsensä kanssa ja ha-jaantumista.

Mutta toisaalta äänien vähäi-nen ero voi toimia myös päinvastaisella tavalla: se haastaa uutta arkkipiispaa määrätietoisemmin tulemaan koko kirkon kaitsijaksi. Hän ei voi jäädä nauttimaan hie-man yli 50 prosentin kannatuk-sestaan, vaan hänen tulee unohta-a, ketkä olivat häntä kannatta-neet ja mistä syystä. Piispa ei voi ryhtyä minkään osajoukon ääni-torveksi. Hän ei voi myöskään tyytyä vain kirkosta kuuluvien äänten moninaisuuteen, vaan toi-miakseen itse kirkon äänenä jul-kisuudessa hänen tulee etsiä yh-teistä ääntä ja vaalia sitä. Arkki-piispan ääntä ei kuunnella siksi, että se on yksi monien joukossa, vaan häneltä odotetaan sen Hy-vän Paimenen ääntä, joka kokoa-a laumansa.

Molemmat siviilipalvelumiehiä

Arkkipiispan vaalin yhteydessä kahden loppusuoralle selvinneen kandidaatin välisiä eroja esille nostettaessa huomattiin, että hei-tä yhdisti yksi asia: molemmat olivat siviilipalvelumiehiä. Tämä oli kiinnostava havainto, ja se sai lehtien, television ja radion toi-mittajat tiedustelevaan heidän nuoruusvuosiensa ratkaisujen

taustoja. Kumpikin kertoi rehelli-sesti valintaansa ohjanneista va-kaumuksista, eikä asiassa nähty sinänsä ongelmia arkkipiispan vi-ran hoitamisen kannalta, vaikka toki piispalle tulee useita tilantei-ta, joissa ollaan puolustusvoi-mien kanssa tekemisissä.

Ehdokailta kysyttiin, onko heidän näkökulmastaan sota aina väärin. Molemmat vastasivat kristillisen etiikan ja oman sodan-vastaisen näkemyksensä kannal-ta, joskin hieman eri lailla. Haas-tattelun jälkeen nostettiin hetkek-si tarkasteluun siinä esiintynyt eräs klassinen filosofian ja teolo-gian teema, oikeutetun sodan kä-site, latinaksi bellum iustum. Voi-ko sodankäynti olla joissain olo-suhteissa oikeutettua? Eikö sel-lainen ole samanlainen paradoksi kuin Jeesukselle esitetty syytös, riivaajien ajaminen ulos itse pää-riivaajan voimalla? Eikö rauhan aikaansaaminen aseilla ja taiste-luilla ole jo määritelmätasolla mahdoton ja ristiriitainen ajatus?

Vanhan, aina antiikin Rooman Ciceroon palautuvan näkemyk-sen mukaan sodankäynti voi olla oikeutettua, jos se palvelee puo-lustautumista tai vääryyden oi-kaisemista. Kirkkoisä Augustinus sekä piispa Ambrosius lausuvat 300-luvulla periaatteen, jonka mukaan kristityn tulee taistella puolustaakseen lähimmäistään tätä uhkaavaa vääryyttä vastaan; ellei hän sitä tee, tulee hän itsekin syylliseksi tuohon vääryyteen. Myöhemmin keskiajalla muotoil-tiin oikeutetun sodankäynnin tar-kat kriteerit. Ensimmäin vain lail-linen esivaltaa saa sotia, toiseksi oikeudenmukaiseksi perusteeksi käy vain se, että vastapuolen voi-daan osoittaa ensin syyllistyneen oikeuden rikkomiseen ja anta-neen siten oikeutuksen sotilaalli-seen puolustautumiseen, kolman-neksi tämän puolustautumisen päämääränä voi olla vain rauhan palauttaminen ja myös vastusta-jan siihen saattaminen, ja neljän-neksi sodankäynnin tulee rajoit-tua niin, ettei sodan tuottama pa-ha tule suuremmaksi kuin se vää-ryys, joka sillä piti oikaista.

Näihin keskiaikaisen oikeuden periaatteisiin yhtyi myös Martti

Luther kirjoituksessaan Voivatko sotilaatkin kuulua autuaaseen säätyyn? vuodelta 1526. Luther vieläpä kärjisti näitä periaatteita katsoen, että sodan aloittaja tekee vääryyden, eikä kukaan saa ryh-tyä tuomariksi omassa asiassaan. Näin rajataan sodankäynnin oi-keutus yksinomaan puolustautu-miseen ja suuremman vahingon torjumiseen. Valloitusaiheet sekä muu omien intressien ajaminen oman alueen ulkopuolella sulje-taan siten oikeudenmukaisesta sodankäynnistä pois, samoin kuin uskonsodat ja ristiretket.

Oikeutetun sodan periaatetta ei ole helppo ymmärtää, mikäli sen ei tiedä sisältävän näitä rajoituk-sia. Arkkipiispanvaalin kynnyk-sellä sattui korviini radiotoimitta-ja, joka antoi mielikuviutuksensa lentää ja väitti, että tällaisen kä-sitteiden taakse voidaan kätkeä mi-tä tahansa ja oikeuttaa omat val-loitusretket puolustusotina, vaika kysymys on oman maan poliit-tisista ja taloudellisista valtopyr-kimyksistä. Lieneekin totta, että tällaiseen propagandaan on mah-dollisuus ainakin suurvalloissa. Tosin pienetkin kansat voivat ha-lutessaan käydä valloitusotia, mikäli ne uskovat olevansa naa-pureitaan ylempiä ja omaavansa jonkinlaisen korkeamman oikeu-den. Se on kuitenkin eri asia kuin laillisen esivallan päättämä puo-lustautuminen aiheettomasti kimppuun käyvää vihollista vasta-taan.

Yhteinen ponnistus selviämisen elinehto

Talvisodan päätyttyä ylipäällik-kö, marsalkka Mannerheim antoi päiväkäskyn, jonka hän oli osoi-tanut Suomen armeijalle, mutta joka sisältönsä vuoksi puhutteli koko kansaa ja joka sen vuoksi luettiin radiossa ja kirkoissa. Siinä ylipäällikkö kiitti sotilaitaan ja kehui olevansa ylpeä heistä, tuli-ivat he mistä päin maata tahansa. Mutta kiitettyään ankarimmissa oloissa taistelleita miehistöä ja upseereita sekä esikunnissa pal-velleita, Mannerheim siirtyi kiit-tämään Suomen lottia heidän uh-rimielestään ja uupumattomasta

työstään. Sen jälkeen päiväkäsky jatkui kiitoksilla työläisille, jotka olivat tehtaissa valmistaneet tar-vikkeita, sekä niille, jotka olivat rakentaneet ja varustaneet puo-lustusasemia. Mannerheim kävi näin osa osalta lävitse sen, mikä oli ollut kokonaisen kansakunnan 105-päiväisestä taistelusta itse-näisenä selviämisen ehto: yhtei-nen ponnistus yhteisen vapauden säilyttämisen puolesta.

Pahaa ei voi poistaa pahalla. Riivaajia ei voi ajaa ulos riivaajien päämiehen voimalla. Mutta joskus voi olla valittavissa vain huonoja vaihtoehtoja. Sotaan jou-duttaessa on seurattava sitä vaihto-tohtoa, joka tuottaa vähiten va-hinkoa. Sellaiseen tilanteeseen jouduttaessa on selvää, että täy-tyy vallita yhteinen käsitys siitä, mikä olisi kaikkein pahin vaihto-ehto ja käydä yhdessä estämään sitä. Yksimielisyyden tulee vallit-taan tulee välttää, myös siitä, mi-ten se tehdään silloin, kun käsil-lä on vain pahoja vaihtoehtoja.

Jeesus Kristus kutsuu seuraaji-aan noudattamaan yhtenäistä tah-toa. "Joka ei yhdessä minun kanssani kokoa, se hajottaa", hän sanoo. Se Henki, jonka Kristus antaa, on yhteen kokoava Henki, rauhan Henki, joka luo yhden us-kon, yhden toivon. Kirkko, jossa tämä Henki vaikuttaa, on kuin yksi ruumis jota johtaa yksi mie-li. Sen Hengen johdattamina me kuljemme eteenpäin kohti tulevaisuutta, emme sellaisen hengen johdossa, joka hajottaa. Tänään me kiitämme Jumalaa kansamme vapaudesta. Muistamme rukouk-sin niiden työtä, jotka ovat kulke-neet edellämme, samoin kuin niiden työtä, joiden tehtävänä on tä-nään johtaa Suomea tulevaisuu-teen. Siihen meitä rohkaisevat niin kirkkona kuin kansakuntana tämän viikon Psalmin sanat:

Se, joka Herraa pelkää, oppii valitsemaan oikean tien. Hän saa onnen ja rauhan, ja hänen jälkeläisensä perivät maan.

(Ps. 25:12-13)

Väliotsikointi toimituksen.

Talvisota-konsertteja Pirkanmaalla

Vilppulan urhojen muistolle pelkän jalkarummun säestämänä. Sillä alkoi Vilppulan Mieslaulajien Talvisota-konsertti täpötäynnä olleessa Vilppulan urheilutalossa 13. maaliskuuta.

Musiikkia ja tunnelmia kansamme kohtalonpäiviltä otsikoitu tapahtuma sai jatkoa esiintymisellä Virroilla 20. ja Mäntässä 21. maaliskuuta. Osalla esiintyjistä oli suojeluskuntapuku ja toisilla tal-

visodan hengen mukaan malli Ca-jander.

Virroilla juhlapuhujana oli Virtain Sotaveteraanien puheenjohta-ja **Onni Holttinen**, Vilppulassa ja Mäntässä eversti **Jukka Liinamaa**. Kansamme kohtalon päivät -puheessaan Liinamaa kulki seutu-kunnan miesten matkassa talvi-sodan alun ja lopun lähes askel as-keleelta. Pääosa seudun miehistä taisteli eversti Pajarin JR 16sta ri-veissä Tolvajärvellä.

Isänmaan vapauden puolesta antoi henkensä ensimmäisenä mäntäläinen työmies Kollaalla It-senäisyyspäivänä 1939 ja sodan viime päivä 13.3.1940 toi uhrit

vielä Kuhmossa ja Viipurinlahdel-la.

Säestyksestä tilaisuudessa vastasi tanssilavoilta tuttu Köpi Koski & Projekti ja se aiheutti etukä-teen vähän epäilyä, mutta väke-västi yhtye selvisi niin Sillanpään marsilaulusta kuin Finlandiasta-kin. Yhtye esitti myös useita 1930-luvun ikivihreitä.

Kuoron johtaja, neljännesvuosisata sitten Virosta Suomeen muuttanut **Erland Jantsikene** mainitsi oppineensa todellisia so-dan tapahtumia vasta Suomessa. Koulussa virolaisille kerrottiin jo-tain ihan muuta. Jantsikenen tyttäret **Teele** ja

Madli lauloivat raikkailla tyttöää-killä äiti Kajan säestäessä pianol-la Sataman valot ja Kodin kyntil-lät.

Monen silmäkulma kostui **Perti Turusen** yksinlaulussa Sinäkö äiti, alkuperäiseltä nimeltään So-tilaan viimeinen näky. Koskettava oli myös Helvi Hämäläisen runo Talvisota, jonka **Heikki Rautiai-nen** tulkitsi.

Oi kallis Suomenmaa jälkeen pääsi yleisö taas koittelemaan keuhkojensa kestävyyttä Maam-me-laulussa.

Teksti ja kuva: **Raimo Laskujärvi**

Vilppulan Mieslaulajien lauluryhmä esitti Elämää juoksuhaudoissa yllään suojeluskunta-asut. Kolmannelta oikealta Pirkka-Hämeen suojeluskuntapiirin käsivarsikilpi.

Prikaatikenraali Antti Numminen kertoi mielenkiintoista tietoa talvisodan taustoista

Lavajärveläiset juhlivat komeasti

Lavajärven Seudun Reservinliupseerit r.y. juhli 50-vuotista toimintaansa komeasti ja arvokkaasti helmikuun viimeisenä päivänä. Juhlallisuudet alkoivat jumalanpalveluksella Viljakkalan kirkossa ja hautausmaalla seppeleiden laskulla entisten puheenjohtajien haudoille.

Kirkon jälkeen siirryttiin juomaan kakkukahvit ja tapaamaan tuttuja Lavajärven Päivölään, joka pian täytyikin ääriään myöten juhlihan yhdistyksen jäsenistä ja kutsuvieraista.

Itse pääjuhla alkoi sotilaallisen täsmällisesti kello 13 Panssarisoittokunnan kajauttamalla Jean Sibeliuksen Jääkärien marssilla. Juhlivan yhdistyksen puheenjohtaja **Pekka Hietaniemi** toivotti 180-henkisen juhlayleisön ja kutsuvieraat tervetulleeksi ja kertasi muutamalla sanalla juhlihan yhdistyksen vaiheita.

Lavajärven Seudun Reservinliupseerit on maamme neljänneksi suurin maaseudun yhdistys. Jäseniä on tällä hetkellä 357. Mukana on kaikenikäisiä miehiä ja yhdistykseen kuuluu myös monta naista. Pääosa jäsenistä on Lavajärven kylän tuntumasta, Viljakkalasta, Ylöjärveltä ja Hämeenkyröstä, mutta kannatusjäseniä on hyvinkin eri puolilta Suomea.

Viime aikoina toimintaa on kehitetty niin, että kokonaisia perheitä osallistuu yhdistyksen aktiviteetteihin. Vuosikymmenten aikana toiminnan tasossa ja monipuolisuudessa on ollut vaihtelevuutta, mutta tämän hetken virkeyttä osoittaa sekin, että jäsenmäärä on viimeisten kymmenen vuoden aikana kaksinkertaistunut.

Lipun nauhaus ja vihkiminen

Juhlun kunniaksi ja tulevia juhlia ja edustuksia juhlistamaan oli yhdistys hankkinut lipun. Sen oli suunnitellut sotimest **Mikko Selin** käyttäen pohjana **Tapio Viitanen** suunnittelemaa pöytästandardia, jota yhdistys on jakanut ansioituneille ja yhteistyökumppaneille jo 15 vuoden ajan.

Lipun vihkimisen toimitti yhdistyksen jäsen, rovasti **Sakari Virtanen** muistuttaen, että lippu

yhdistää ja kokoaa samojen arvojen alle. Itsestään selvää on, että jokaisen suomalaisen oikeus ja velvollisuus on rauhan aikana rakentaa maataan ja olla valmiina maansa vapautta ja itsenäisyyttä puolustamaan.

Lippupuhe päättyi Raamatun sanaan 1. Pietarin kirjeestä: ”Olkaa kaikki yksimielisiä, jakakaa toistenne ilot ja surut, rakastakaa toisiaanne ja olkaa hyväsydämiisiä ja nöyriä.”

Juhlallisen lipun nauhaamisen aloitti prikaatikenraali **Antti Numminen**, joka löi ensimmäisen naulan. Häntä seurasivat juhlaallisessa seremoniassa rovasti **Sakari Virtanen**, yhdistyksen kunniapuheenjohtaja vääpeli **Mikko Isotalo**, sotaveteraanien ja -invalidien edustajat luutnantti **Antti Hietaniemi** ja kersantti **Pentti Mäensivu**, lipun suunnittelija sotilasmestari **Mikko Selin** ja valmistaja heraldikko **Harri Rantanen** sekä yhdistyksen entiset ja nykyiset puheenjohtajat, yhdistyksen nuorten edustajat, reserviläisliiton ja -piirin edustajat, Hämeenkyrön kunnan ja Ylöjärven kaupungin edustajat, yhteensä 21 nauhaajaa.

Talvisota juhlapuheen teemana

Juhlapuhujaksi oli saatu prikaatikenraali Antti Numminen, joka myös juhlassa kutsuttiin yhdistyksen kunniajäseneksi. Hän perehdytti juhlayleisöä mielenkiintoisella ja havainnollisella tavalla talvisodan vaiheisiin.

Puhe keskittyi talvisodan syihin ja poliittisiin taustoihin. Niistä puhui toi esille sellaista tietoa, jota useimmilla kuulijoista ei aikaisemmin ollut, vaikka monet olivatkin talvisotaan ja sen taisteluihin perehtyneitä. Harva varmasti tiesi, että talvisota sen aloittamain Mainilan laukauksia myöten oli Puna-armeijan sotapeleissä jo aikaisemmin harjoiteltu.

Vaikka rauhan säilymistä toivottiin ja siihen uskottiin, ymmärsivät onneksi armeijamme strategiat toimeenpanna ylimääräisten kertausharjoitusten nimellä reservin liikekannallepanon ja keskittää vakinaisen armeijan asevelvolliset suojajoukoiksi itärajalta ja etenkin Karjalan Kannakselle jo alueluovutusneuvottelujen alussa. Kun Neuvostoliiton hyökkäys sitten marraskuun 30. päivänä alkoi, oli puolustuksemme valmiina torjumaan hyökkääjän.

Prikaatikenraali Antti Numminen lyö ensimmäisen naulan yhdistyksen uuteen lippuun. Lippukirjurina oli Arja Hietaniemi, vasaramestariina toimi Jukka Laaninen.

Saksan, Ruotsin ja Norjan osuudesta sodan kulkuun saimme myös uutta valaistusta. Suomi oli koko talvisodan maailmanpolitiikan polttopisteessä ja koko läntisen maailman huomion ja myötätunnon kohteena.

Suomen kansan itsenäisyyden ja yhtenäisyyden kannalta talvisodalla on ollut ratkaiseva merkitys. Se loi myös ulkomaille kuvaa Suomesta ja suomalaisista, jotka taistelivat kuin muinoin Daavid Goljatia vastaan. Olihan yksi kuudesosa puna-armeijan joukoista lähetetty Suomea valtaamaan. Miesylivoima oli sillä melkoinen ja kaluston ja aseistuksen ylivoiman piti olla suorastaan murskaava.

Kolmessa viikossa Stalin oli arvioinut voittamansa Suomen. Kun näin ei käynyt ja pieni yhä vain jatkoi taistelua suurta vastaan, herätti taistelumme suuren myötätunnon laajalti ja kolmensadan ul-

komaalaisen lehtimiehen viestit pienen kansamme urotöistä kiirivät maailmalle. Uusi tieto useimmille kuulijoista oli varmaan sekin, ettei ylipäällikkö puhujan tietämän mukaan antanut sodan aikana näille lukuisille ulkomaisille lehtimiehille kuin yhden haastattelun. Yleisesti koettiin, että Neuvostoliitto oli sodan syyppä ja se erotettiin Kansainliitosta sodan tähden.

Kenraali Numminen valotti puheessaan myös länsivaltojen suunnitelmia avata rintama pohjolaan ja sitoa Neuvostoliitto suursotaan. Nämä suunnitelmat aiheuttivat sen, että Neuvostoliitollekin tuli tarve irtautua sodasta Suomen kanssa.

Ruotsi ryhtyi rauhan välittäjäksi. Neuvostoliiton sanelemat rauhanehdot tuntuivat kuitenkin kohtuuttomilta. Kun sotilaallista apua ei länneestä saatu, rauha kuitenkin solmittiin niin, että aseet vaiken-

ivat 13.3.1940. Rauhanehdoissa oli kuitenkin jo jatkosodan siemen. Jo alusta alkaen ainakin joissakin piireissä talvisodan jälkeinen tila koettiin välirauhana. Pääasia kuitenkin saavutettiin: itsenäisyys säilyi, vaikka alueluovutukset olivat suuret.

Rokan sotamuistelut

Juhlapuheen vakavuus vaihtui hymyyn ja nauruunkin, kun yhdistyksen monitoimimies alikersantti **Seppo Hyypöläinen** astui karvalakissaan ja lumipuvussaan konepistooli kainalossa esittämään juhlayleisölle Väinö Linnan Tuntemattomasta Sotilaasta tutun alikersantti Rokan yksinpuheluja.

Niin kuin tällaisissa juhlissa tapana on, palkittiin yhdistyksen hyväksi toimineita monin tavoin. Kunniajäseniksi kutsuttiin prikaatikenraali Antti Numminen ja yhdistyksen pitkäaikainen puheen-

johtaja vääpeli Tapio Viitanen. Perinteinen kunniamiekka annettiin entiselle puheenjohtajalle vääpeli **Kalevi Isokivijärvelle**. Reserviläisliitto ja -piiri sekä juhlihan yhdistys jakoivat myös mitaleita ja standardeja kiitokseksi aktiivisessa toiminnasta vuosien varrella ansioituneille.

Silloin, kun reserviläiset juhlivat kunnolla, kuuluu juhlan ohjelmaan mieskuorolaulu ja torvisoittokunta. Viljakkalan Mieslaulajat, joista monet ovat Lavajärven Seudun Aliupseerien jäseniä, lauloi kanttori **Kaisu Taloselan** johdolla ja **Hannu Lampisen** kitarasäestyksellä laulun ”Ääretön aava” ja ”Kotimaani ompi Suomi”. Juhlavaksi päätökseksi yleisö nousi seisomaan ja lauloi Panssarisoittokunnan säestämänä Lippulaulun. Soittokuntaa johti musiikkimajuri **Pasi Heikki Mikkola**.

Teksti ja kuvat: **Sakari Virtanen**

Seppo Hyypöläinen esittää alikersantti Rokkaa.

Ansioituneita on palkittu. Antti Numminen ja Tapio Viitanen on kutsuttu yhdistyksen kunniajäseniksi ja edellinen puheenjohtaja Kalevi Isokivijärvi on saanut miekkansa. Nykyinen puheenjohtaja (oik) Pekka Hietaniemi onnitteli ja ojensi muistoesineet.

Juhlakansa kuunteli, kun Viljakkalan Mieslaulajat kajautti ”Kotimaani ompi Suomi” kanttori Kaisu Taloselan johtamana.

Maakuntakomppania harjoitteli Säkylässä

Valliston kylässä käytiin “ankaria” taisteluita

Pirkanmaan Maakuntakomppanian Talvi Säkylä -harjoitus järjestettiin Säkylässä varuskunnan alueella 5 -7. maaliskuuta 2010. MPK:n Pirkanmaan maanpuolustuspiiri oli nyt kolmatta kertaa mukana komppanian harjoituksen järjestelyissä ja kouluttajana.

Järjestelyihin osallistui kaikkiaan noin kuusikymmentä MPK:n aktiivista joiden joukossa oli tällä kertaa myös yhdeksän Varsinais-Suomen piirin toimijaa, jotka osallistuivat kahden päivän ajan huollon tukitehtäviin pirkanmaalaisten rinnalla. Yhteistyö varsinaissuomalaisen ja pirkanmaalaisten välillä toimi hyvin, vaikka joitakin eroavaisuuksia oli toiminnasta löydettävissä piirien välillä.

Komppanian varustaminen ja huolto oli taas iso urakka huollon toimijoille. Myös Lääkintäryhmän jäsenet saivat runsaasti hyvää

kokemusta harjoituksessa ja taidot kehittyivät ison harppauksen KASI-järjestelmän ansiosta.

Lauantaina komppania ampui Säkylässä 300 metrin radalla kilpailuammunnan. Sunnuntaiamuna harjoitus huipentui Valliston AKE-kylässä käytyihin taisteluihin. Harjoituksen aikana komppania käytti KASI-simulaattoria, joka oli osalle uusi kokemus, mutta osoittautui viikonlopun aikana mukavaksi tuttavuudeksi ja tehokkaaksi kouluttajaksi.

Harjoituksen osallistuneet totesivat KASI-liivien olleen käytössä kohtuullisen mukavat. Ainoaksi heikoksi kohdaksi todettiin kypärän liiveihin yhdistävän johdon liitinosan, sillä se vaurioituu helposti tai kytkeytyy muuten huonosti. Tällöin liiveistä kuuluu tasaisin välein ”Kypärä ei kytkeyty”. Yön tunteina teltassa nämä ilmoitukset olivat vähältä aiheuttava liivien siirron pihalle.

Harjoituksessa ryhmänjohtajana toiminut kersantti **Ari Jalokinos** kertoi KASI-järjestelmän kokemuksistaan.

– Liivit puhelivat selvällä suo-

mella, ja niiden informatiivisuus yllätti positiivisesti. Lääkintämiehiä ajatellen oli hienoa, että vammavaikeusaste selviää sen sijainnin lisäksi. Epäsuoran tulen ilmoitukset aiheuttivat maastoutumisia pakottaen oikeansuuntaiseen toimintaan. Loistava tapa ehdollistaa taistelija reagoimaan taistelukentän ääniin.

Harjoituksen johtajana toimi **Terho Koivumäki** ja huollosta vastasi luotettavaan tapansa **Juhani Vartiainen**. Paikalla olivat myös seuraamassa harjoituksen kulkua Pirkanmaan aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti **Terho Mustonen** ja MPK:n Pirkanmaan maanpuolustuspiirin piiripäällikkö **Seppo Korkeila**. Tämän komppanian osalta harjoitus oli tällä erää viimeinen, jossa MPK:n väki oli mukana. Kesäkuulla alkaa kuitenkin uusi koulutuskierros Parolassa mahdollisesti tulevan kakkoskomppanian kanssa.

Teksti ja kuvat:
Sirkka Ojala

KASI-simulaattori eli kaksipuolisen taistelun simulointijärjestelmä

Järjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2005 ja se on sijoitettu Porin Prikaatiin. Sitä voidaan käyttää kaikissa maavoimien yksiköissä sillä järjestelmä on koneteissa, joita on helppo liikutella. Järjestelmän ansiosta koulutukseen saadaan tehokkuutta ja myös rahaa säästyy. Haittapuolelta on ainoastaan järjestelmän kalleus.

Taistelijoilla on yllään M05-taisteluliivi, joka ilmoittaa näiden osumista, tuhoutumisesta ja siitä milloin epäsuoran tulen isku alkaa. Liivi piippaa, jos taistelija on sirpaleiden laskennallisen vaikutusalueen sisällä. Kun liivi antaa esim. tiedon haavoittuneesta, lievästä vammasta tai kriittisestä vammasta, ryntäävät lääkärit paikalle elvyttämään ja mikäli vamma ei ole kovin vakava ja lääkinnän työskentely tehokasta voi taistelija jatkua. Kuo-

lettavan osuman jälkeen voi joukkueen kouluttaja kuitenkin nollata liivin erotuomariasetteihin ja näin taistelija on taas pelissä mukana. ”Epäsuora tuli” ilmoituksen kuultuaan tulee siis maastoutua nopeasti.

Kasiin voidaan liittää lähes kaikki jalkaväen aseet ja omat lähettimet löytyvät myös panssari-vaunuille. Kasi-järjestelmän keskeisimmät osat ovat maaliyksiköt, gps-paikantamisjärjestelmä, viestijärjestelmä, erilaiset tulitointasimulaattorit sekä harjoituksen johtamiseen käytettävä hallinnointisovellus. Maaliyksiköitä voivat olla taistelija tai erilaiset ajoneuvot.

Tilannekeskuksessa arvioidaan tapahtumia reaaliajassa tietokoneälyltä, jokaisen taistelijan jokaisesta liikkeestä jää karttaan piirtynyt historia. Parasta järjestelmän käytössä on, että

Jussi Luomahaara KASI-taistelun varusteissa.

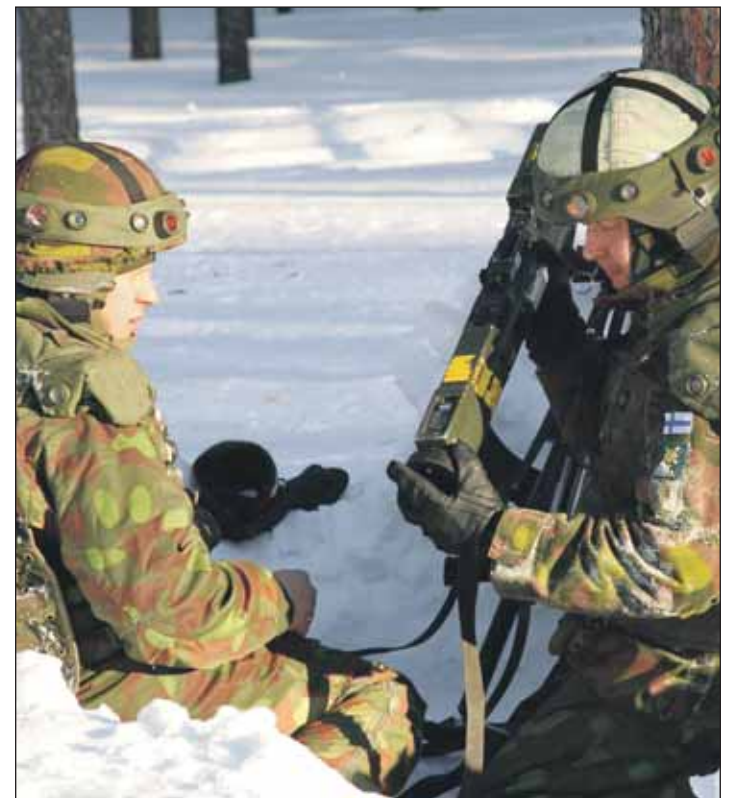
harjoituksen jälkeen voidaan antaa palaute joukkueen johtajalle, ja kertoa mikä meni hyvin ja mikä taas huonosti.

Everstiluutnantti Terho Mustonen saa tietoja tilanteesta tulenjohtopaikalla.

Komppanian päällikkö kapt Urpo Maja ja huoltopäällikkö Juhani Vartiainen.

Keveyen kertasingon käyttöä opastamassa Ari Jalokinos.

Tarkastusretkeltä palaava joukkue joutui paluumatkalla väijytykseen.

Koordinaatteja annetaan tulenjohtoasemassa.

Pirkanmaan maanpuolustusväki juhli Sastamalassa

Sastamalan Reserviupseerit ja Vammalan Reserviläiset järjestivät Pirkanmaan Maanpuolustusjuhlan torstaina 25. maaliskuuta 2010. Tulijat johdateltiin ensin hyvään ja runsaaseen kahvipöytään, jonka Vammalan Seudun Maanpuolustusnaiset olivat meille järjestäneet.

Juhlallisen tilaisuuden juonsi sotimest Pekka Salonen. Tilaisuus alkoi hienoimmalla mahdollisella tavalla, kun Panssarisoittokunta soitti apulaiskapellimestari kapt Vesa Perälän johdolla Jääkärimarssin.

Sastamalan Reserviupseerien puheenjohtaja yllil Jari Rankinen toivotti vieraat tervetulleeksi. Hänen puheen aiheena olivat keskustelut veteraanien kanssa ja niissä esille tulleet asiat. Niitä olivat: Teimme velvollisuutemme, kaveria ei jätetä, veteraanien perintönä vapaa isiemme maa, perinteisten arvojen kunnioitus, nykyiseen verrattuna kävimme sivistynyttä sotaa, Jumala auttoi meitä, tulee kuunnella omantuntomme ääntä.

Kaupungin ja koulun esitteli sujuvasti rehtori ja kaupungin halli-

tuksen puheenjohtaja ltn Jari Andersson. Hän mainitsi mm, että koulussa on otettu tiukka ote kiusaamiseen ja siellä noudatetaan menestyksellisesti Sylvi Kekkonen ohjetta: 'Rajoja ja rakkautta'.

Panssarisoittokunta puhalsi komeasti Suomen ratsuväen marssin 30-vuotisessa sodassa.

Juhlapuhujana oman kylän poika

Näin tärkeään tilaisuuteen oli juhlapuhujaksi tullut oman kylän poika, alkujaan tyrvääläinen kommodori Pertti Inkinen. Puheessaan hän mainitsi, että vaikka talvisota päättyi tappioon, säilyimme itsenäisyytemme. Menetimme 26000 kaatuneina ja 46000 haavoittui. Luovutimme 10 % pinta-alastamme ja karjalaisen väestön osan elämäntyö oli jätettävä ja heidän elämänsä muuttui lopullisesti. Koimme, että läntinen maailma oli meidät hylännyt. Tämä vaikuttaa vieläkin EU- ja NATO-suhteisiimme.

Moskovan rauha tehtiin kovassa kiireessä, koska Neuvostoliitto ei suostunut aselepoon neuvottelujen ajaksi. Rauhanteon jälkeenkin painostus jatkui voimakkaana. Se oli rauha vailla oikeusturvaa.

Rauhan ehtoja ei noudatettu, mm. rajaa muutettiin Enson tehtaiden kohdalla. Arkistot, mukaan lukien Viipurin maakunta-arkisto,

jäivät. Omaisuutta, mm. kalastajien veneet, piti palauttaa luovutetulle alueelle, tehtailla piti ostaa varaosat, 75 veturia, 120 henkilövauunua ja 1800 tavaravauunua piti antaa talvisodan jälkeen ohi rauhansopimuksen.

Suomalaisille upseereille varattu teloitus ja haudat täyttyivät kuitenkin 22000 puolalaisesta upseerista.

Mauri Ryömä perusti Neuvostoliitto-Suomi rauhan seuran, joka kuitenkin lakkautettiin joulukuussa 1940. Lakkauttaminen ei ollut Stalinin mieleen. Vuosina 1940 – 41 oli yli 200 rajaloukkausta. Neuvostoliiton SP-2 pommikoneet ampuivat 14.6.1940 Aeron Kaleva matkustajakoneen alas Viron rannikon edustalla Kerin majakkasaaren luona. Silloin tilanne oli sellainen, että siitä ei tehty edes protestia.

Kommodori Pertti Inkinen piti tärkeänä reserviläisarmeijaa ja vapaaehtoista maanpuolustustyötä. Ruotsi on supistanut armeijaa ja on siirtymässä palkka-armeijaan ja kansainvälisiin tehtäviin. Toivottavasti Suomi ei seuraa.

Venäjällä on ollut lähiaikoina kaksi isoa sotaharjoitusta Laatokalla ja Suomenlahdella. Päämääränä oli öljykuljetusten ja kaasuputken suojaus. Venäjällä on kasvava taloudellinen riippuvuus lännestä. Jokaisella reserviläisellä ja vapaa-

ehtoosella maanpuolustustyöllä on tärkeä osuus maamme puolustuksessa.

Yllä oleva on kalpea referaatti Kommodori Pertti Inkisen erinomaisen hyvästä ja puhuttelevasta juhlapuheesta. Puhe on luettavissa kokonaisuudessaan pirkanviesti.fi-sivuilla.

Marskin merkillä kiitettiin rehtorin ja kaupungin hallituksen puheenjohtajan ltn Jari Anderssonin kautta Sastamalan kaupunkia ja Sylvään koulua.

Samoin Marskinmerkillä kiitettiin puheenjohtaja yllil Jari Rankisen kautta Sastamalan Reserviupseereita ja varapuheenjohtaja sotimest Pekka Salosen kautta Vammalan Reserviläisiä.

Lisäksi huomioitiin Marskinmerkillä Pirkan Viestin vuoden 2009 avustaja ltn Jorma Hautalaa.

Juhlava tilaisuus päätettiin komeasti Panssarisoittokunnan säestöksellä yleisön seisomaan nouten yhteisesti laulamaan Sillanpään marssilaulun. Hyvin järjestetystä ja onnistuneesta tilaisuudesta jäi hyvä mieli. Näin hyvään tilaisuuteen olisi toivonut ja mahduttanut enemmänkin osanottajia. He, jotka eivät tulleet, menettivät paljon.

Teksti: Jorma Hautala
Kuvat: Jaakko Lampimäki
Sirikka Ojala

Palkitsemiset

Pirkanmaan Reserviupseeriipiiri

Palkitsijana maj Jari Lindell apunaan yllil Hannu Jokinen.

- Kultaisella ansiomitalilla palkittiin kapt Jarmo Talasrinne ja yllil Juha-Matti Ritakallio.

Pirkanmaan Reserviläispiiri

Palkitsijana väep Esko Raskila apunaan Päivi Huotari ja sotimest Pekka Salonen.

- Kultaisella ansiomitalilla n:o 634 palkittiin MPK:n piiripäällikkö evl evp Seppo Korkeila.
- Hopeisella ansiomitalilla palkittiin Länsi-Suomen sotilasläänin esikunnasta sihteeri Sini Elomaa.
- Pirkanmaan Reserviläispiirin standardilla palkittiin Pirkan Viestin päätoimittajan työstä Jaakko Lampimäki.
- Reserviurheiluliiton kultaisella ansiomitalilla palkittiin sotimest Tero Ahtee.

Maanpuolustusnaisten Liiton Pirkanmaan Piiri

Palkitsijana Inkeri Haarla-Kettunen apunaan Marja Koukku.

- Maanpuolustusnaisten Liiton standardilla palkittiin Taina Heimonen, Marja Hirvonen, Piritta Laurila ja Niina Laakso.
- Maanpuolustusnaisten Liiton plakettilla palkittiin Pälkäneen yhdistyksestä Helinä Löfroos.

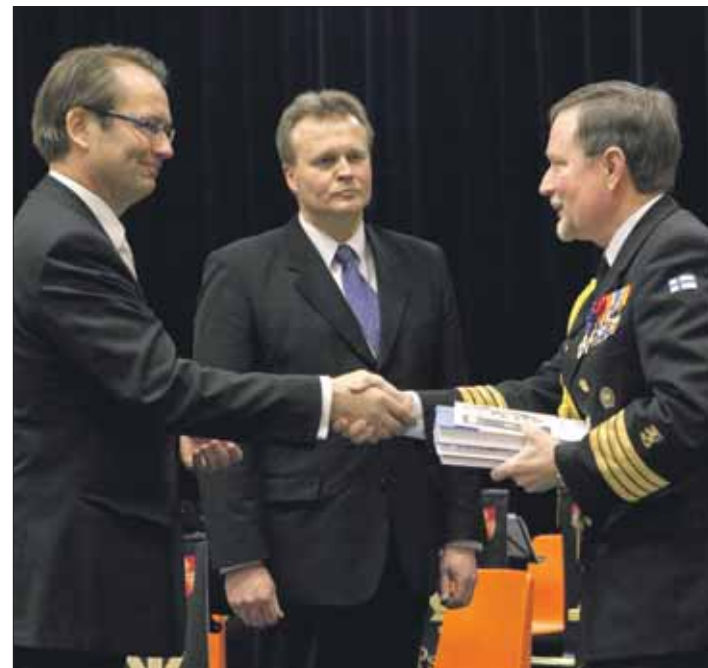
Pirkanmaan Reserviläispiirin vuoden 2009 toimijat

Piirin Reserviläinen ylik Juha Moijanen Tampereen Reserviläiset
Ampuja korpr Mika Salovaara Äetsän Reserviläiset
SRA-ampuja ylik Matti Heikkilä Vammalan Reserviläiset
Kouluttaja kers Olli Leimu Äetsän Reserviläiset
Jotostelija kers Pertti Kirmo Ylöjärven Res.aliupseerit
Tiedottaja Sirikka Ojala Ikaalisten Reserviläiset
Jäsenhankkija ylik Tuomo Herrala Parkanon Reserviläiset - Aliupseerikerho

Vuoden nuori reserviläinen ylik Henrikki Sillanpää Ikaalisten Reserviläiset

Panssarisoittokunta puhalsi komeasti Suomen ratsuväen marssin 30-vuotisessa sodassa.

Piirien puheenjohtajat Esko Raskila (vas.) ja Hannu Jokinen luovuttivat kiitoksena vierailusta kirjallisuutta juhlapuhujalle kommodori Pertti Inkiselle.

Sylvään koulun auditorio pullisteli piiriväen maanpuolustusjuhlassa, kun Panssarisoittokunta viritti viimeiseen kappaleeseensa Sillanpään marssilaulun sävelet yhteislauluksi.

Sylvään koulun ja Sastamalan kaupungin tervehdyksen juhlaan toi rehtori ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja, luutnantti Jari Andersson.